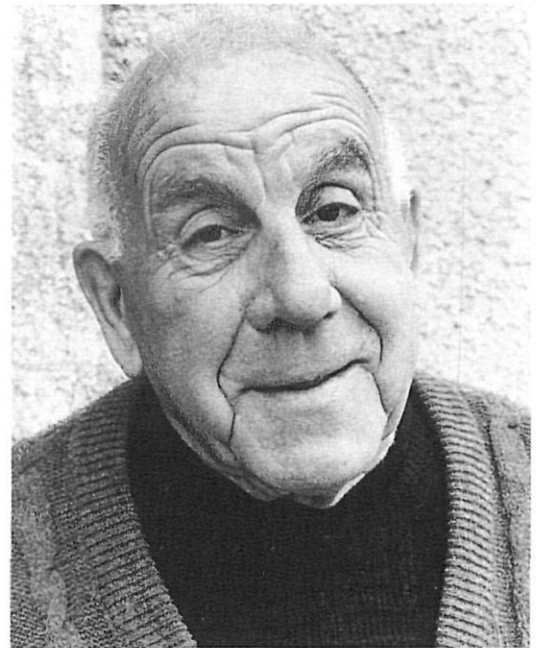

Ribas, Ribot i la fidelitat

Semblava com si en Benet Ribas no s'hagués de morir mai. Tenia 89 anys i el cos feixuc, però l'esperit tan lúcid i despert com el primer dia. Tot i l'enormitat de la distància ideològica, a ell també li esqueien aquells versos que Raimon va dedicar a Gregorio López Raimundo: «T'he conegut sempre igual com ara, / els cabells blancs, la bondat a la cara...». Benet Ribas, nascut a Blanes, s'havia integrat als tretze anys al grup de la revista *Recull*, fundada un any abans. Allà va rebre el mestratge ètic, cívic i humà de Ruyra, de Junceda, de mossèn Damià Estela. La revista s'estroncaria en començar la guerra civil, però ell la faria resorgir en els moments més durs del franquisme, l'any 1949; el primer editorial de la represa el titllà amb la frase de Fray Luis de León: «*Decíamos ayer*». D'aleshores ençà, quinzena rere quinzena, l'ha fet sortir malgrat els entrebancs fins a coronar la fita dels setanta-cinc anys.

El 1964, com a complement de la tasca periodística, Benet Ribas va instituir els premis *Recull* (narració, poesia, assaig, periodisme, teatre...) per promoure la llengua catalana en tots els fronts de l'activitat literària. Ell n'ha estat, fins a la fi, l'impulsor i el mecenes. Amb més de trenta anys d'història, aquests guardons nascuts de la societat civil en plena dictadura van ser un dels màxims exponents de la resistència catalanista i ara són una plataforma normalitzada i prestigiosa per als autors, consolidats o novells.

Allò que Benet Ribas creia que havia de fer, ho feia a vegades amb un rigor extrem, i això li va proporcionar durs adversaris ideològics. Però la seva bonhomia li va donar molts amics, recordats amb fidelitat i devoció en l'admirable volum *El llibre de l'amistat*. La fidelitat és, al capdavant, el tret essencial de la figura de Benet Ribas: la lleialtat inalterable als homes i a les idees, la capacitat exemplar de mantenir-se «sempre igual».

Només dos mesos després que en Benet Ribas, i a la mateixa edat de 89 anys, moria també un dels més constants col·laboradors de *Recull*: mossèn Pere Ribot, nascut a Vilassar de Mar, rector de Riells durant més de cinquanta anys, «poeta del Montseny» i autor d'una densa producció lírica amb accent cristià i català. Ribas i Ribot semblaven tallats de la mateixa pedra. També el rector de Riells va fer d'aquell reducte obscur un focus irradiador de resistència catalana i cultural: en aquella minúscula abadia es van hostatjar intel·lectuals i polítics, de Carles Riba a Ferran Soldevila, de Marià Manent a Joan Triadú, de Jordi Pujol a Josep Benet, i centenars de persones que hi van rebre la benèfica influència del seu amfitrió.

Hi ha un paral·lelisme evident de conviccions i d'actituds entre Ribas i Ribot, entre *Recull* i Riells. En les exèquies del capellà poeta, el bisbe de Girona va dir que «el secret de la seva saviesa fou la fidelitat». Units per la mateixa virtut, els dos amics quasi nonagenaris deixen darrere seu la doble estela fecunda de la seva fermesa i de la seva bondat.

Benet Ribas
i Pere Ribot
(1908-1997)

Adolf Fargnoli, de la perfecció a l'oblit

Les sales municipals d'exposicions de la Rambla de Girona clouran, per les Fires de Sant Narcís, el cicle que, una vegada a l'any, han dedicat al noucentisme gironí: Masó, Aguilar, Guinó, Marcó, Casanovas, Sunyer, Torres Garcia, Mutermilk, Busquets... I ho faran, ben oportunament, amb una mostra dedicada als dos germans Fargnoli. D'una banda, Valentí, prou conegut, extraordinari documentalista del seu temps, fotògraf-periodista i primer artista gironí de la fotografia. De l'altra, el més oblidat Adolf, ebenista i orfebre, artesà prodigiós, creador de les màgiques arquetes que podien contenir tots els somnis i els més preuats tresors de la imaginació i de la fantasia.

"Cal meditar el bé que ens fa, el que aquesta vida sigui imperfecta, així vivim en la recerca eterna de la perfecció" Frank Thiers

Pocs artistes van rebre com Adolf Fargnoli l'elogi unànime dels primers escriptors del seu temps: Ruyra, Rusiñol, Gaziell, Salvat-Papasseit, Estelrich, Víctor Català, Palol... Caterina Albert, subjugada per les famoses arquetes, va dir que tenien «un gran regust de llegenda, un nimbe d'irrealitat com els prodigis dels contes de fades». Miquel de Palol va afirmar que cada obra de Fargnoli era «una estrofa del poema més pur que pot escriure un artista». Santiago Rusiñol va visitar el seu obrador i «per un instant, el minyó gironí tingué el poder d'ofegar l'esquellerinc del meu humorisme i em junyí, victoriós, al carro fulgurant dels seus sentiments». Rafael Masó l'aconsellà i l'animà perquè pogués trobar ben aviat «el llorer de la victòria i el títol noble i afalagador de príncep de les Arts».

Ell, mentrestant, s'esforçà en el seu treball. A dalt d'una carta a Carles Rahola hi estampà com una divisa, amb la seva esplèndida lletra, aquesta frase de Frank Thiers: «Cal meditar el bé que ens fa que aquesta vida sigui imperfecta; així vivim en la recerca eterna de la perfecció». Aquest afany de perfecció semblava demanar, com a contrapartida, un resultat de pervivència. Curiosament, molts dels comentaris suscitats per la seva obra apuntaven en aquesta direcció. Gaziell deia que els cofrets de Fargnoli estaven destinats a protegir les coses «contra els implacables corrents de l'oblit». Marquina afegia que aquelles arquetes contenien «geometries que no desmoronarà l'acció del temps». Ruyra creia que el segell d'estilització de l'obra de Fargnoli havia «d'acreditar-la a través dels segles». Malgrat tan bons auguris, Adolf Fargnoli és avui el noucentista gironí més oblidat, afavorit per una fama tan alta com efímera. L'exposició de Fires servirà, sens dubte, per salvar-lo de l'ostracisme i redimir-lo de la insensibilitat amb què molts ingrats han desat les seves arquetes a l'armari dels trastos inservibles.

Adolf Fargnoli
(1890-1951)

NARCÍS-JORDI ARAGÓ